

Моніторинг сприйняття реформ у суспільстві

Підготовлено TNS
Для Національної ради реформ

Хвиля 1.3
Антикорупційна реформа, дерегуляція,
реформа сільського господарства, Go global

Листопад 2015

Зміст

1

Дизайн дослідження 03

2

Сприйняття реформ 04

3

Антикорупційна реформа 14

4

Реформа сільського господарства 20

6

Дерегуляція 24

7

Go global 26

8

Соціально-демографічний профіль 32

Дизайн дослідження

Географія

- Вся Україна, міське населення

Цільова аудиторія

- Чоловіки і жінки
- 18-55 років
- Мають доступ до Інтернету

Вибірка

- 1000 респондентів
- Квотна за статтю, віком, регіоном і розміром населеного пункту

Метод

- Онлайн

Польові роботи

- 1ша хвиля: 25.09.2015 – 01.10.2015
- 2га хвиля: 23.10.2015 – 28.10.2015
- 3тя хвиля: 18.11.2015 – 24.11.2015

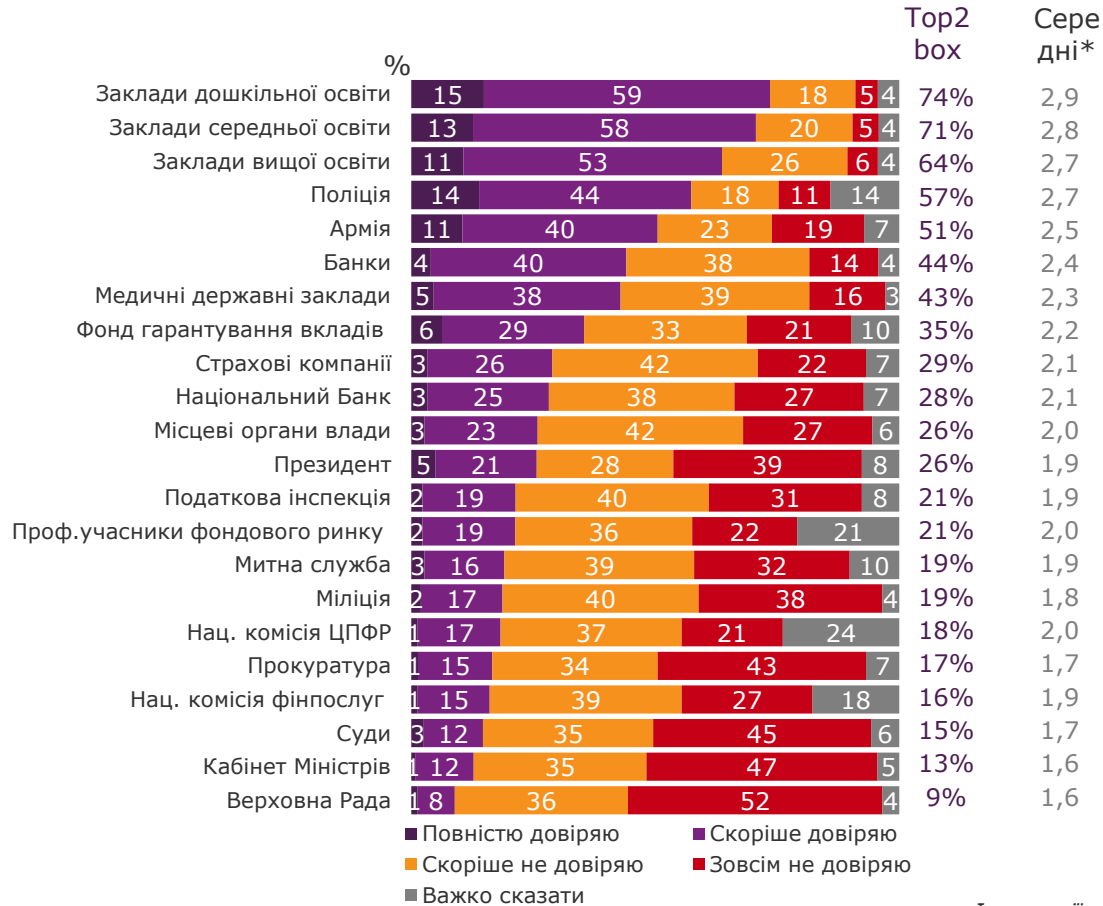
Сприйняття реформ. Загальний блок

Довіра до державних інституцій

СПРИЙНЯТТЯ РЕФОРМ

Найвищий рівень довіри мають освітні заклади, поліція та армія – більше половини респондентів вказали, що довіряють чи скоріше довіряють цим інституціям. Найменше довіряють Верховній Раді, уряду та судам.

Респонденти, які підтримували Майдан та прихильники курсу на зближення України з ЄС більше довіряють Президенту, армії та поліції. Представники молодшої вікової групи більше довіряють фінансовим установам та силовим структурам (нац. комісія з цінних паперів, нац. комісія, що здійснює держ. регулювання у сфері фінансових послуг, податкова інспекція, митна служба, суди, прокуратура та страхові компанії).

Інституції ранжовані за показником Top2box

*Середні за шкалою від 1 до 4, де 1 – Зовсім не довіряю, 4 – Повністю довіряю

Q1. Наскільки Ви довіряєте наступним державним інституціям та установам?
Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

Моніторинг сприйняття реформ у суспільстві (антикорупційна реформа, дерегуляція, реформа сільського господарства, Go global)
Хвиля 1.3, листопад 2015
©TNS 2015

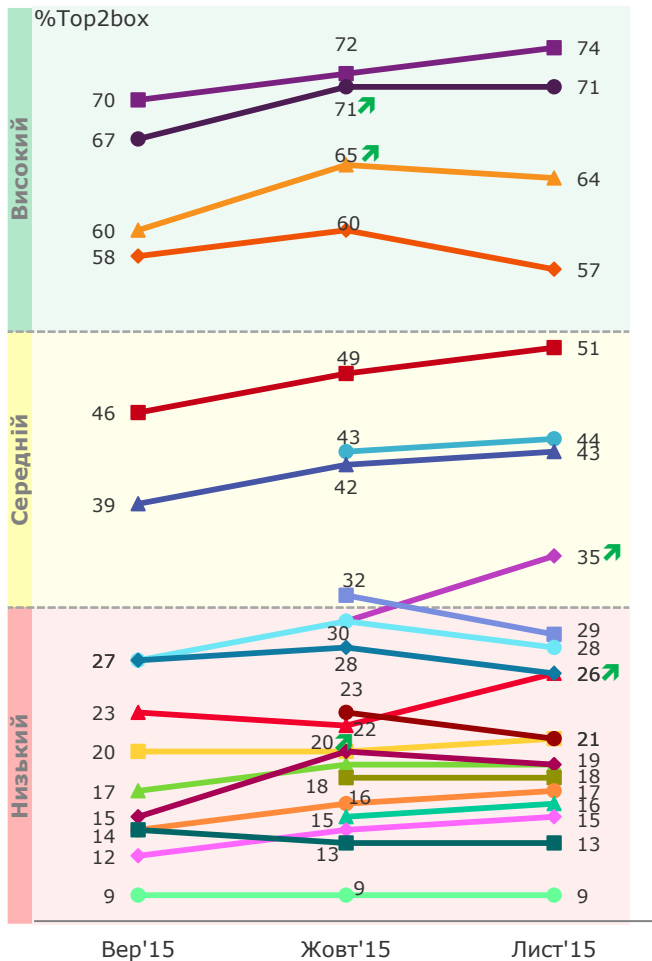

Довіра до державних інституцій

Динаміка

СПРИЙНЯТТЯ РЕФОРМ

- Заклади дошкільної освіти
- Заклади середньої освіти
- Заклади вищої освіти
- Поліція
- Армія
- Банки
- Медичні державні заклади
- Фонд гарантування вкладів
- Страхові компанії
- Національний Банк
- Місцеві органи влади
- Президент
- Податкова інспекція
- Проф. учасники фондового ринку
- Митна служба
- Міліція
- Нац. комісія ЦПФР
- Прокуратура
- Нац. комісія фінпослуг
- Суди
- Кабінет Міністрів
- Верховна Рада

У листопаді, після проведення місцевих виборів, зріс рівень довіри до місцевої влади. Також збільшився рівень довіри до фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Протягом останніх трьох місяців найвищий рівень довіри мають заклади освіти та поліція. Рівень довіри до основних гілок влади залишається на низькому рівні.

Q1. Наскільки Ви довіряєте наступним державним інституціям та установам?
Вибірка: хвилі 1.1-1.3, N=1000 для кожної хвилі

Сфери ранжовані за даними останньої хвилі (листопад'15)

Моніторинг сприйняття реформ у суспільстві (антикорупційна реформа, дерегуляція, реформа сільського господарства, Go global)
Хвиля 1.3, листопад 2015
©TNS 2015

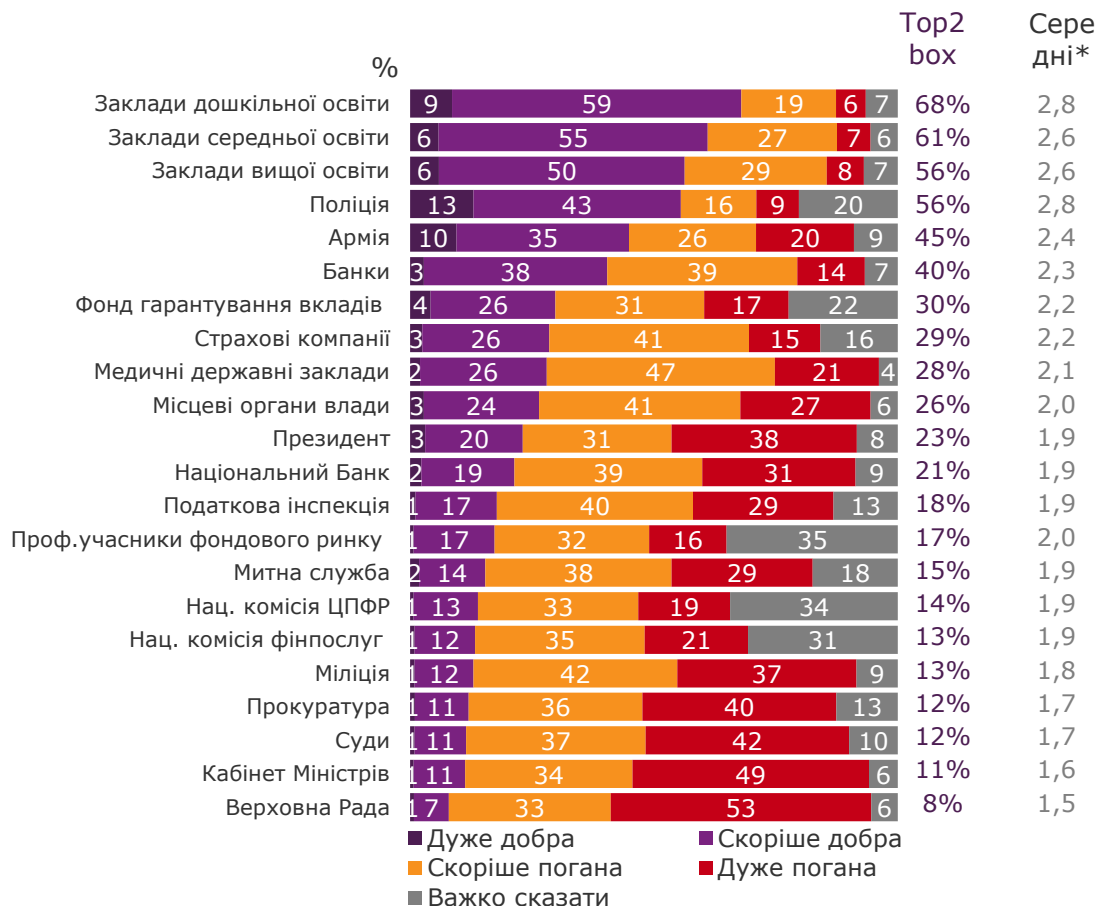
↗/↘ – значуще більше/менше на рівні 95% порівняно з даними попередньої хвилі

Якість роботи державних установ

СПРИЙНЯТТЯ РЕФОРМ

Найвище респонденти оцінюють якість роботи закладів освіти та поліції. Найменш якісною, на думку респондентів, є робота уряду, парламенту, судів та прокуратури.

Жителі Києва та Західного регіону значуще вище оцінюють якість роботи поліції. Респонденти, які підтримували Майдан матеріально чи морально, а також прихильники курсу на інтеграції в ЄС вище оцінюють якість роботи Президента, поліції та армії.

Інституції ранжовані за показником Top2box

Q2. Як би Ви оцінили якість роботи цих державних установ на сьогоднішній день? *Середні за шкалою від 1 до 4, де 1 – Дуже погана, 4 – Дуже добра
Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

Моніторинг сприйняття реформ у суспільстві (антикорупційна реформа, дерегуляція, реформа сільського господарства, Go global)
Хвиля 1.3, листопад 2015
©TNS 2015

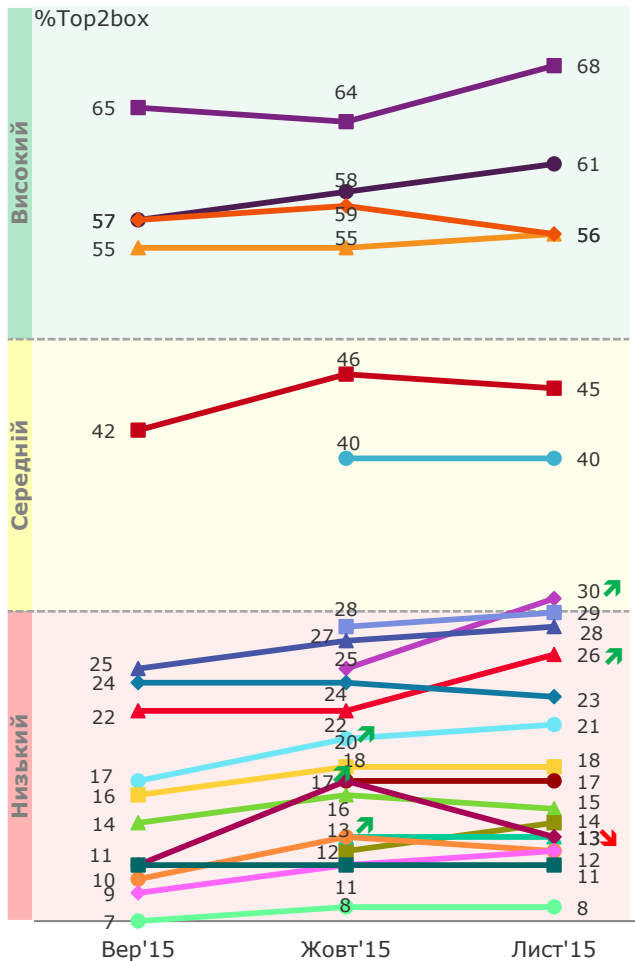

Якість роботи державних установ

Динаміка

СПРИЙНЯТТЯ РЕФОРМ

- Заклади дошкільної освіти
- Заклади середньої освіти
- Заклади вищої освіти
- Поліція
- Армія
- Банки
- Фонд гарантування вкладів
- Страхові компанії
- Медичні державні заклади
- Місцеві органи влади
- Президент
- Національний Банк
- Податкова інспекція
- Проф.учасники фондового ринку
- Митна служба
- Нац. комісія ЦПФР
- Нац. комісія фінпослуг
- Міліція
- Прокуратура
- Суди
- Кабінет Міністрів
- Верховна Рада

У цьому місяці значуще виросли оцінки якості роботи місцевої влади та фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Значуще нижче респонденти оцінили якість роботи міліції.

Протягом останніх трьох місяців найвищі оцінки якості роботи мають заклади освіти та поліція. Якість роботи банків та армії оцінюється на середньому рівні. Якість роботи основних гілок влади, фінансових установ, силових структур (окрім поліції та армії) та медичних закладів, на думку респондентів, є низькою.

Q2. Як би Ви оцінили якість роботи цих державних установ на сьогоднішній день?
Вибірка: хвилі 1.1-1.3, N=1000 для кожної хвилі

Сфери ранжовані за даними останньої хвилі (лист'15)

Моніторинг сприйняття реформ у суспільстві (антикорупційна реформа, дерегуляція, реформа сільського господарства, Go global)
Хвиля 1.3, листопад 2015
©TNS 2015

↗/↘ значуще більше/менше на рівні 95% порівняно з даними попередньої хвилі

Темпи проведення реформ

СПРИЙНЯТТЯ РЕФОРМ

Найбільш активно, на думку респондентів проводиться реформування армії, найменш активно – судової системи, прокуратури, системи охорони здоров'я та управління державною власністю.

Як і раніше, більше половини респондентів вважають, що в сфері боротьби з корупцією зовсім немає змін.

Прихильники інтеграції України з Митним Союзом, а також противники Майдану в цілому нижче оцінюють темпи проведення реформ.

Сфери ранжовані за показником Top2box
 *Середні за шкалою від 1 до 4, де 1 – Зовсім немає змін , 4 – Активні зміни

Q3. На Ваш погляд, в якій мірі відбувається реформування в наступних сферах?
 Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

Моніторинг сприйняття реформ у суспільстві (антикорупційна реформа, дерегуляція, реформа сільського господарства, Go global)
 Хвиля 1.3, листопад 2015
 ©TNS 2015

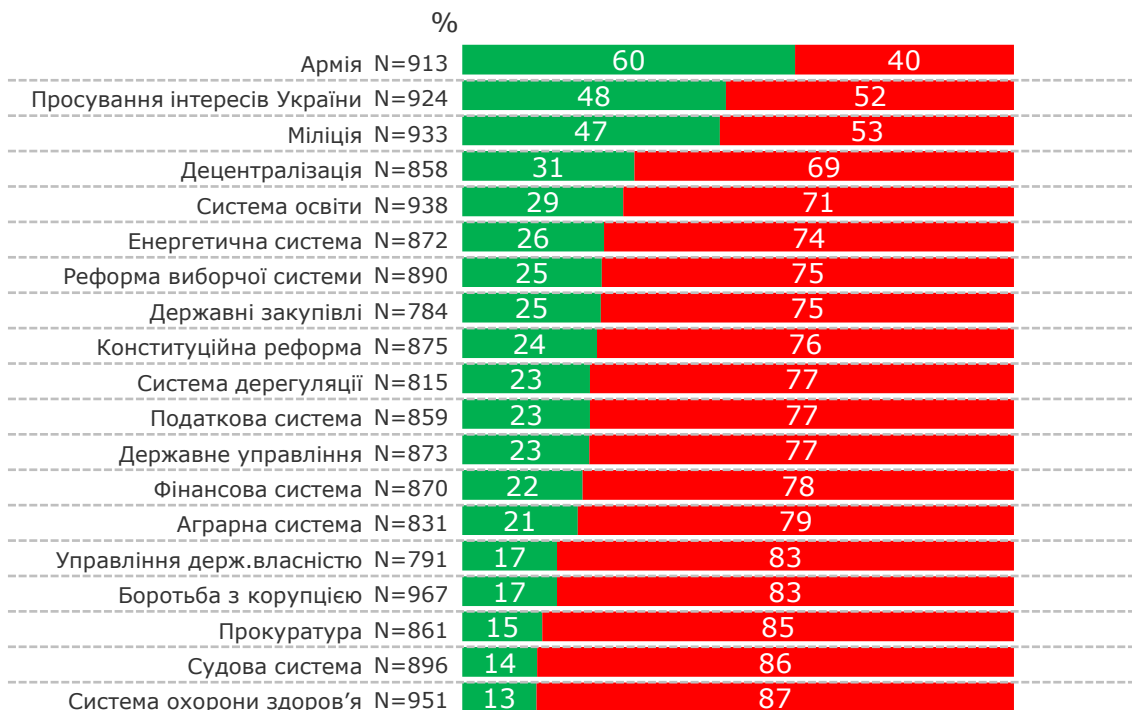

Темпи проведення реформ

Показники Top2box, Bottom2box

СПРИЙНЯТТЯ РЕФОРМ

■ Top2box (Активні зміни + Є досить повільні зміни)

■ Bottom2box (Зовсім немає змін + Майже немає змін)

Сфери ранжовані за показником Top2box

Q3. На Ваш погляд, в якій мірі відбувається реформування в наступних сферах?

Вибірка: хвиля 1.3, всі респонденти, за виключенням тих, які обрали варіант відповіді «Важко сказати»

Моніторинг сприйняття реформ у суспільстві (антикорупційна реформа, дерегуляція, реформа сільського господарства, Go global)

Хвиля 1.3, листопад 2015

©TNS 2015

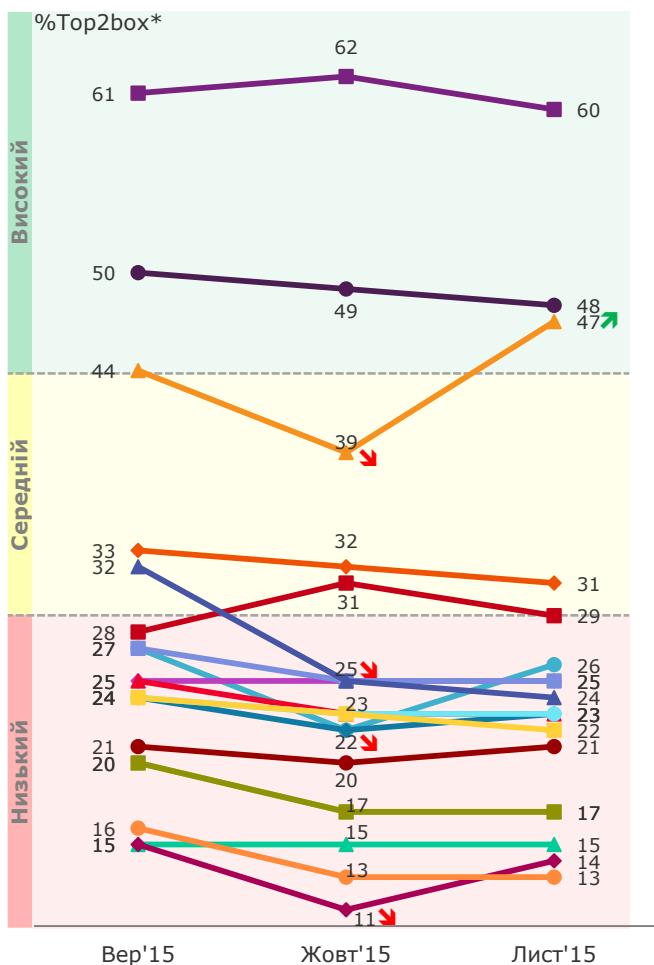

Темпи проведення реформ

Динаміка

СПРИЙНЯТТЯ РЕФОРМ

- Армія
- Просування інтересів України
- Міліція
- Децентралізація
- Система освіти
- Енергетична система
- Реформа виборчої системи
- Державні закупівлі
- Конституційна реформа
- Система дерегуляції
- Податкова система
- Державне управління
- Фінансова система
- Аграрна система
- Управління держ. власністю
- Боротьба з корупцією
- Прокуратура
- Судова система
- Система охорони здоров'я

У листопаді збільшилися оцінки темпів проведення реформи міліції. Протягом останніх трьох місяців зберігаються високі оцінки темпів реформування армії та просування інтересів України в світі. Оцінка темпів проведення реформи міліції коливається на межі між позначками «високий» та «середній». Темпи проведення децентралізації оцінюються на середньому рівні, реформування системи освіти – на межі між позначками «середній» та «низький». Спостерігається зниження оцінок темпів проведення конституційної реформи. Темпи проведення інших реформ оцінюються на низькому рівні.

Q3. На Ваш погляд, в якій мірі відбувається реформування в наступних сферах?
Вибірка: хвилі 1.1-1.3, всі респонденти, за виключенням тих, які обрали варіант відповіді «Важко сказати»

*Показник Top2box без врахування «Важко відповісти»
Сфери ранжовані за даними останньої хвилі (листопад'15)

Моніторинг сприйняття реформ у суспільстві (антикорупційна реформа, дерегуляція, реформа сільського господарства, Go global)
Хвиля 1.3, листопад 2015
©TNS 2015

↗/↘ – значуще більше/менше на рівні 95% порівняно з даними попередньої хвилі

Поінформованість про прогрес реформування

СПРИЙНЯТТЯ РЕФОРМ

Більше половини респондентів вказали, що чули або читали про прогрес реформування міліції, армії та боротьбу з корупцією. Найнижчий рівень поінформованості – про реформи аграрної сфери та сфери управління державною власністю. 13% опитаних вказали, що взагалі не чули про прогрес у проведенні реформ. Противники Майдану, респонденти з невизначеними зовнішньополітичними орієнтаціями, та ті, хто підтримує інтеграцію України з Митним Союзом менше поінформовані про процес проведення реформ, ніж вибірка в цілому.

Q4. Про прогрес у реформуванні яких сфер Ви чуєте/ читаєте у ЗМІ?

Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

Моніторинг сприйняття реформ у суспільстві (антикорупційна реформа, дерегуляція, реформа сільського господарства, Go global)

Хвиля 1.3, листопад 2015

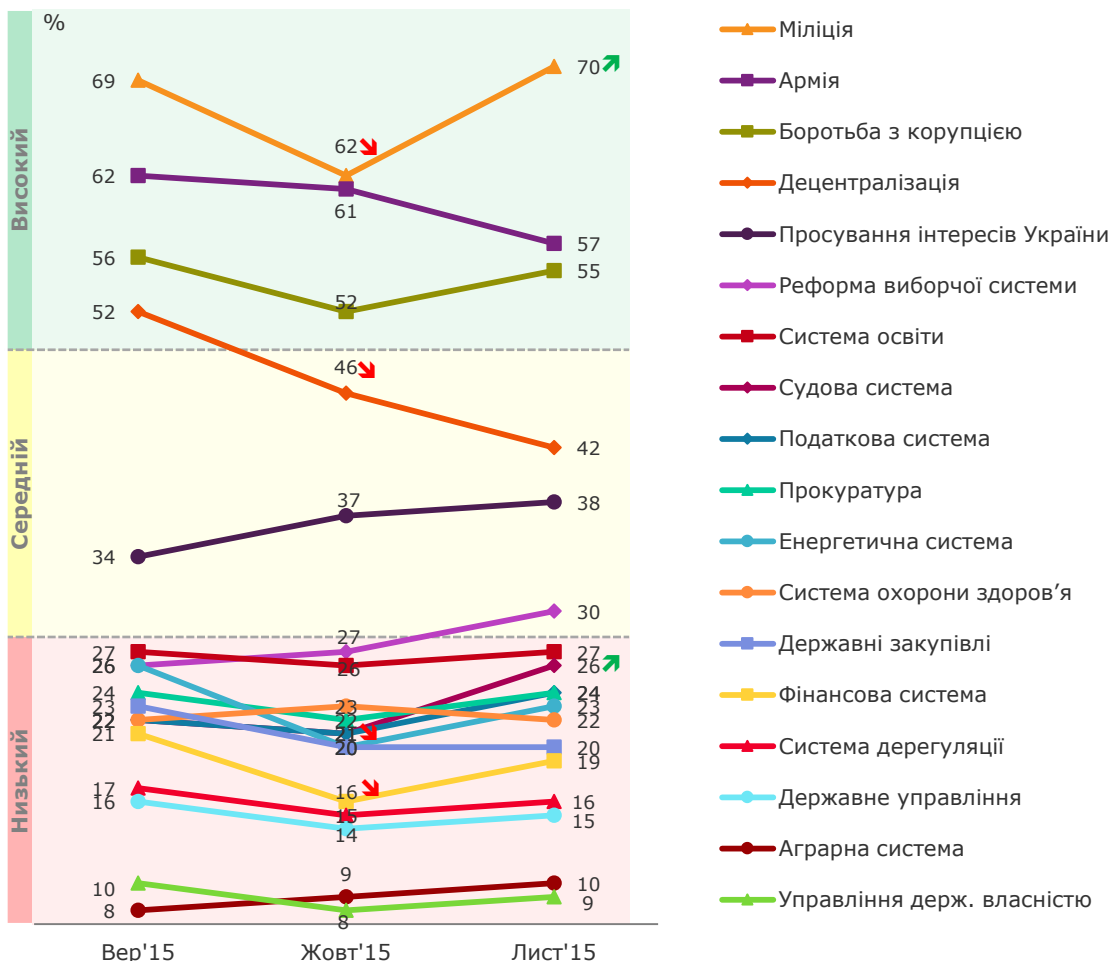
©TNS 2015

Поінформованість про прогрес реформування. Динаміка

СПРИЙНЯТТЯ РЕФОРМ

У листопаді значуще виріс рівень поінформованості про прогрес у реформуванні міліції та судової системи.

Протягом останніх трьох місяців зберігається високий рівень поінформованості про проведення реформ міліції, армії та боротьбу з корупцією.

Спостерігається зниження рівня поінформованості про реформу децентралізації, в той час як поінформованість про просування інтересів України в світі поступово зростає.

Рівень поінформованості про реформу виборчої системи коливається між позначками «середній» та «низький».

Поінформованість про темпи проведення інших реформ залишається на низькому рівні.

Q4. Про прогрес у реформуванні яких сфер Ви чуєте/ читаєте у ЗМІ?
Вибірка: хвили 1.1-1.3, N=1000 для кожної хвили

Сфери ранжовані за даними останньої хвили (листопад'15)

Моніторинг сприйняття реформ у суспільстві (антикорупційна реформа, дерегуляція, реформа сільського господарства, Go global)
Хвиля 1.3, листопад 2015
©TNS 2015

↗/↘ – значуще більше/менше на рівні 95% порівняно з даними попередньої хвили

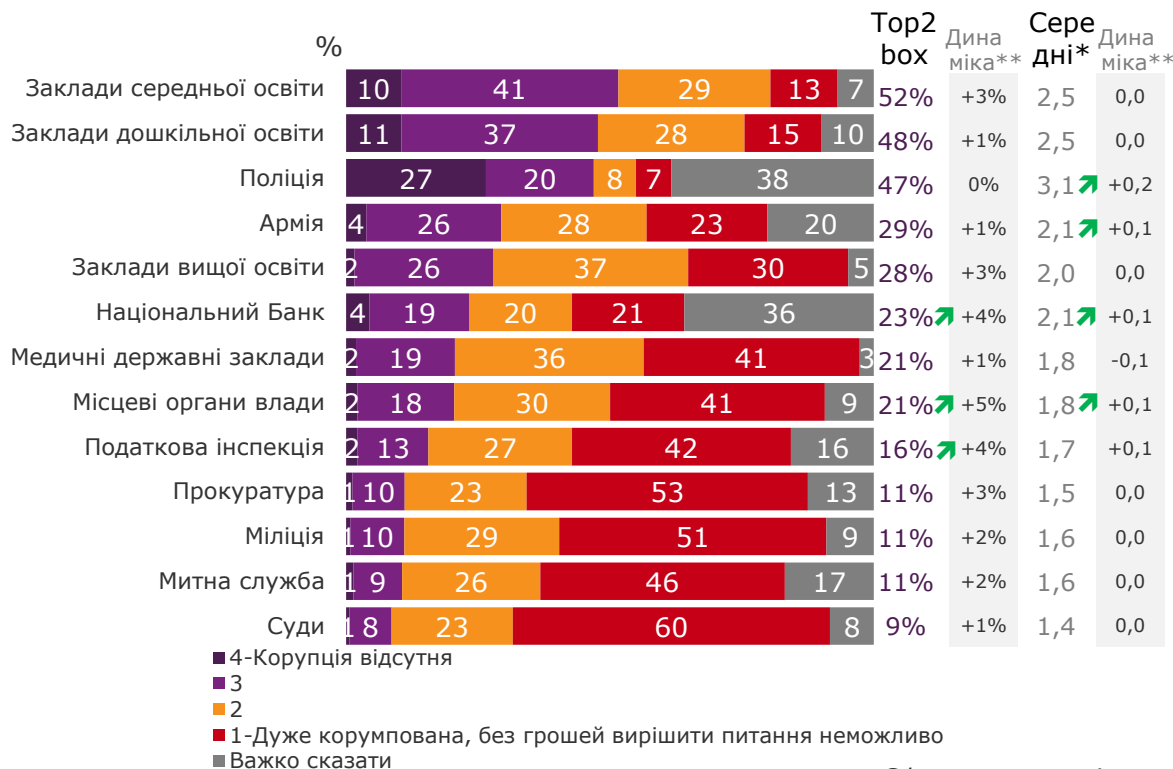
Антикорупційна реформа

Рівень корумпованості сфер та інституцій

АНТИКОРУПЦІЙНА РЕФОРМА

Порівняно з даними вересня значуще знизилась (за показником Top2box) оцінка рівня корумпованості місцевих органів влади, Національного банку та податкової інспекції.

Найменш корумпованими, на думку респондентів, є заклади середньої, дошкільної освіти та поліція. Найбільш корумповані – суди, прокуратура, міліція та митна служба.

Жителі Києва значуще нижче оцінюють рівень корумпованості поліції. Мешканці Південного регіону дають нижчі оцінки корумпованості міліції.

Сфери ранжовані за показником Top2box

*Середні за шкалою від 1 до 4, де 1 – Дуже корумпована, 4 – Корупція відсутня

**Динаміка значень Top2box та середніх порівняно з даними попередньої хвили (вер'15)

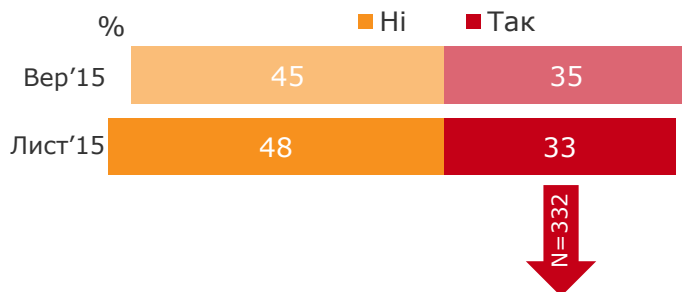
K1. На Вашу думку, наскільки корумпованими, на сьогоднішній день, є наступні сфери?

Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

Корупція. Особистий досвід

Чи стикалися з корупційними діями

Якою була ситуація

АНТИКОРУПЦІЙНА РЕФОРМА

Частка респондентів, яким доводилось особисто стикатися з випадками корупції значуще не змінилась у порівнянні з даними вересня і становить 33%. При цьому зростає частка тих, хто вказав, що в такій ситуації державний посадовець прямо або опосередковано вимагав хабар (26%).

Більше половини (54%) вказали, що розуміли, що без хабара ситуація не буде вирішена. Жителі Північного регіону значуще рідше стикалися з корупційними діями, ніж вибірка в цілому (60%)

К3. За останні 3 місяці чи стикалися Ви особисто з корупційними діями - коли для вирішення питання необхідним є хабар держслужбовцю?

К4. Якою була ситуація?

Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

Майбутні дії у випадку ситуації корупції

АНТИКОРУПЦІЙНА РЕФОРМА

У порівнянні з даними вересня зростає частка тих, хто вказав, що не давав би хабара і намагався б вирішити своє питання офіційно, якби в майбутньому довелося мати справу з ситуацією корупції.

63% респондентів вказали, що не давали б хабара, більш ніж третина з них повідомили б правоохоронні органи чи журналістів про вимогу хабара. 10% респондентів дали б хабар, щоб швидше вирішити своє питання.

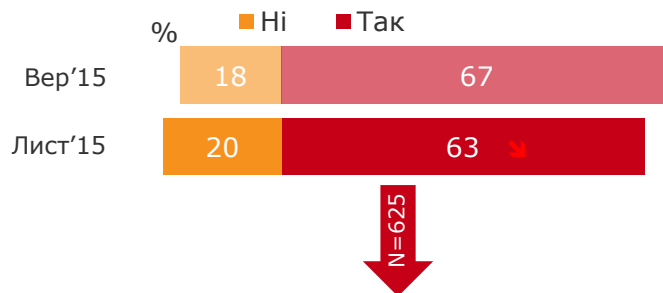
Значуще більше респондентів, які обрали таку стратегію – серед противників Майдану (18%) та тих, хто підтримує інтеграцію України з Митним Союзом (18%).

К7. Якби в майбутньому Ви зіткнулися з ситуацією корупції, то як би Ви вчинили?
Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

Корупція. Досвід оточення

Чи стикалися з корупційними діями

Якою була ситуація

АНТИКОРУПЦІЙНА РЕФОРМА

У порівнянні з даними вересня зменшилась частка респондентів, які вказали, що їхні родичі, друзі чи знайомі за останні 3 місяці стикалися з корупційними діями (63%).

За словами респондентів, майже в половині випадків (49%), родич чи знайомий розумів, що без хабара ситуація не буде вирішена. Кожен п'ятий респондент заявив, що державний посадовець прямо чи опосередковано вимагав хабар. Значуще більше тих, хто вказав, що їхнє оточення мало досвід корупційних дій – серед жителів Західного регіону (72%).

K5. А чи чули Ви, щоб хто-небудь з Ваших друзів, родичів або знайомих за останні 3 місяці стикався з корупційними діями - коли для вирішення питання необхідним є хабар держслужбовцю?

K6. А якою була ситуація у випадку Ваших друзів, родичів або знайомих?

Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

Що робить держава для подолання корупції

АНТИКОРУПЦІЙНА РЕФОРМА

Порівняно з даними вересня значно знизилася частка тих, хто вважає, що держава робить покарання для корупціонерів жорстким і невідворотним.

Загалом, 38% респондентів вважають, що держава вживає заходів для подолання корупції: 19% вказали, що запроваджуються реальні кримінальні справи проти корупціонерів, 12% - що держава призначає покарання для тих, хто дає хабарі, 7% вказали, що держава робить покарання для корупціонерів жорстким і невідворотним. Більше половини респондентів не помітили жодного з перерахованих заходів. Значуще більше таку точку зору поділяють жителі Західного регіону (60%).

K8. Про що з наступного Ви чули за останні 3 місяці, - що зробила держава для подолання корупції
Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

Реформа сільського господарства

Проживання в селі

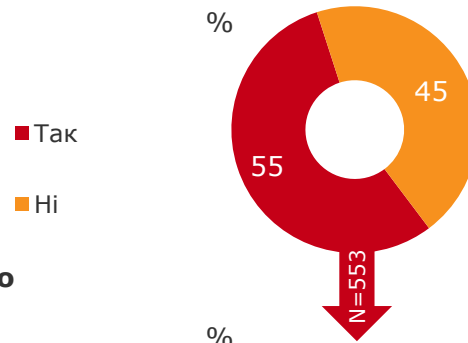
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

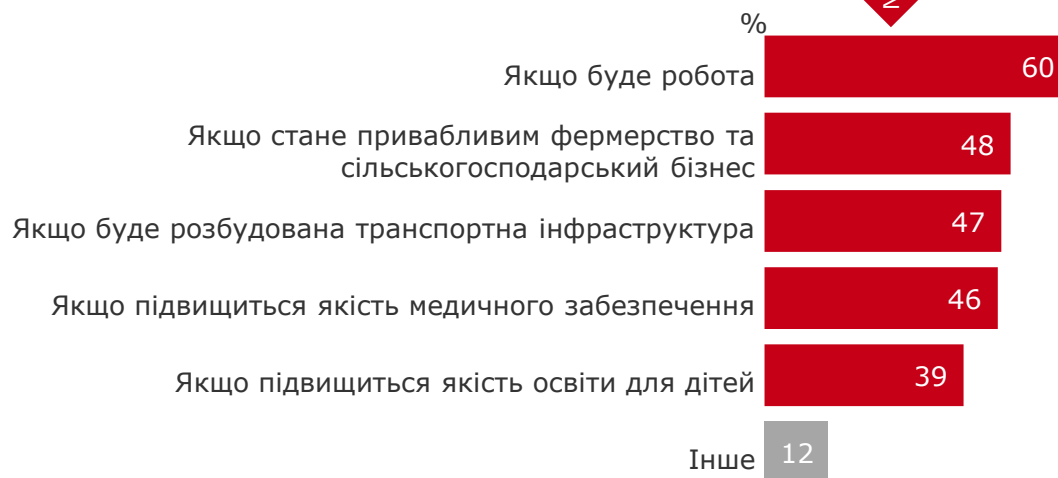
Більше половини респондентів мають досвід проживання в селі, 60% з них готові повернутися в село якщо там з'явиться можливість працевлаштування.

Для представників молодшої вікової групи більш вагомими умовами для повернення в село є підвищення якості освіти (51%) та медичного забезпечення (55%).

Чи жили коли-небудь у селі

За яких умов повернулися б в село

AG1. Чи жили Ви коли-небудь у селі?

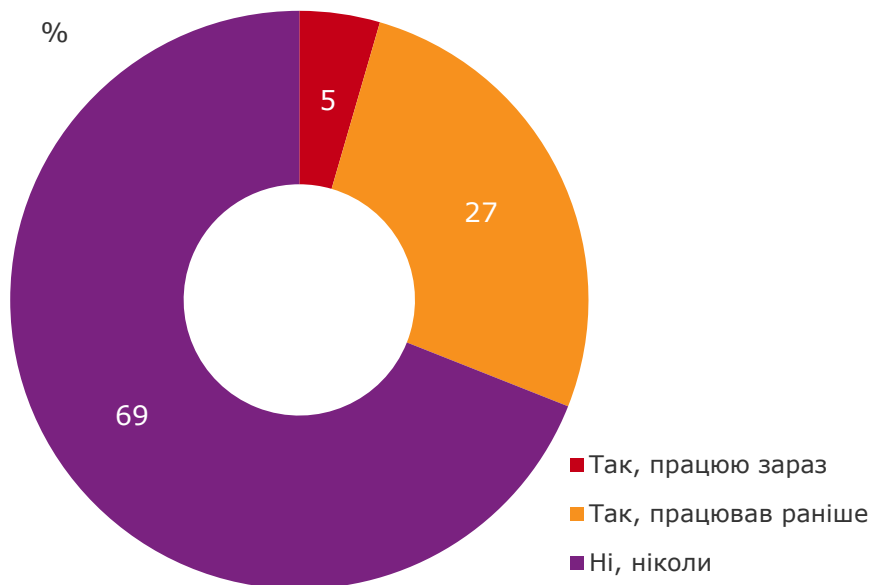
AG2. За яких умов Ви прийняли б рішення повернутися до життя в селі?

Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

Зайнятість у сільському господарстві

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

1/3 респондентів має досвід роботи у сільському господарстві, 5% - зайняті в цій сфері на даний момент.

Серед жінок (75%), а також жителів міст з населенням більше ніж 500 тис (76%), значуще більше тих, хто не має досвіду роботи у сільському господарстві.

AG3. Чи працювали Ви колись у сільському господарстві?

Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

Оцінка сільського господарства

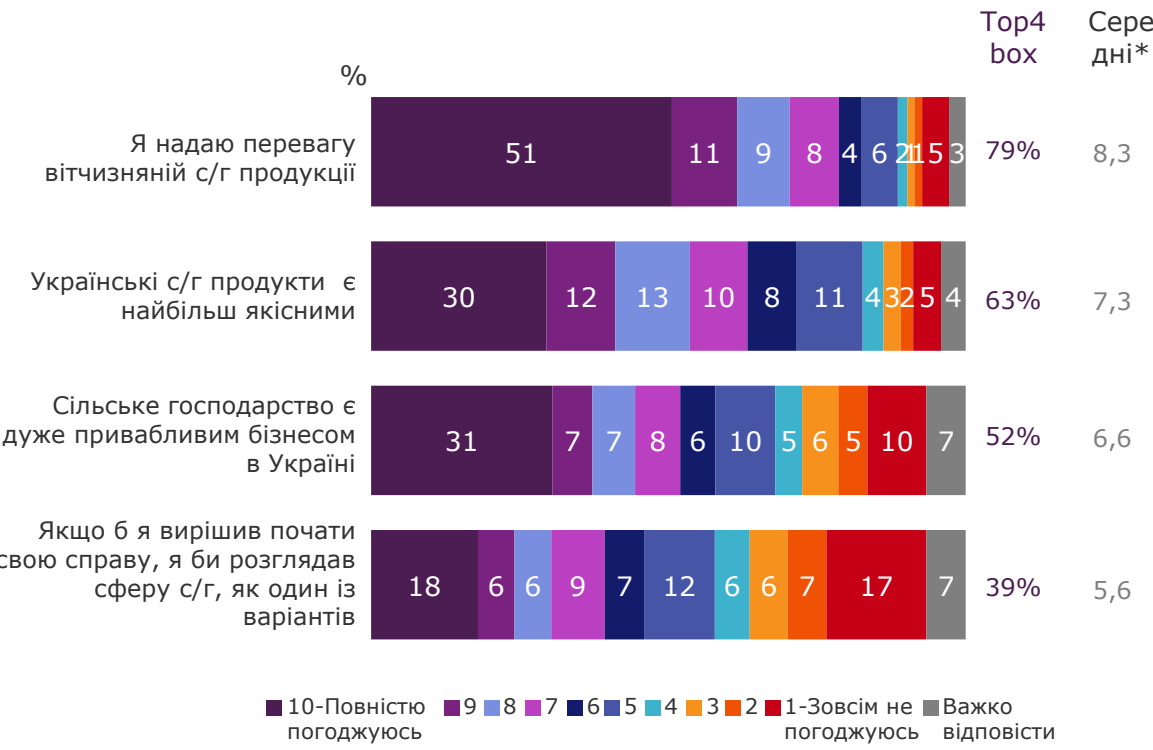

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Більш, ніж $\frac{3}{4}$ опитаних надають перевагу вітчизняній сільськогосподарській продукції, 63% вважають її найбільш якісною. Більше половини респондентів в цілому погоджуються з твердженням про те, що сільське господарство є дуже привабливим бізнесом в Україні, але лише 39% розглядаються сільське господарство як одну зі сфер, в якій могли б відкрити власну справу.

Серед жителів Північного регіону значуще більше тих, хто надає перевагу українським с/г продуктам.

Твердження ранжовані за показником Top4box

AG4. Оцініть, будь ласка, наскільки Ви згодні з такими твердженнями
Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

*Середні за шкалою від 1 до 10, де 1 – Зовсім не погоджуюсь, 10 – Повністю погоджуюсь

Моніторинг сприйняття реформ у суспільстві (антикорупційна реформа, дерегуляція, реформа сільського господарства, Go global)
Хвиля 1.3, листопад 2015
©TNS 2015

Дерегуляція

Фактори, які заохочують починати свій бізнес

ДЕРЕГУЛЯЦІЯ

Більш ніж $\frac{3}{4}$ респондентів вважають, що зниження корупції, запровадження простої системи оподаткування та зменшення податкового навантаження є факторами, які будуть заохочувати людей починати свій бізнес.

Більшість респондентів також вважають важливими фактори забезпечення стабільної фінансової ситуації (стабільної національної валюти та надійної фінансової системи) спрощення процедур відкриття і ведення бізнесу та гарантування рівного доступу до можливостей та ресурсів.

DR1. Що, на Ваш погляд повинно заохочувати людей починати свій особистий малий / середній бізнес?

Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

Go Global

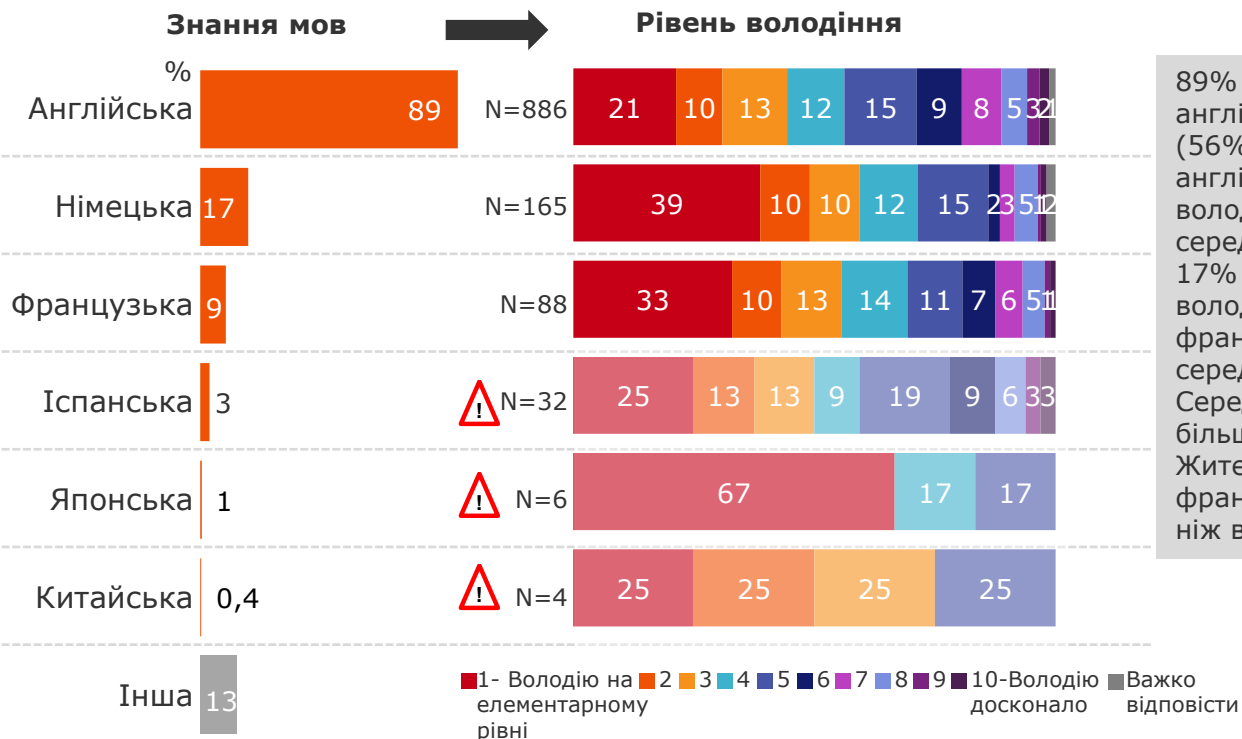

Моніторинг сприйняття реформ у суспільстві (антикорупційна реформа, дерегуляція, реформа сільського господарства, Go global)

Хвиля 1.3, листопад 2015

©TNS 2015

89% респондентів вказали, що вчили англійську мову, при цьому більша половина (56%) з них оцінила свій рівень володіння англійською нижче середнього, 18% володіють англійською на рівні вище середнього. 17% опитаних вчили німецьку (10% з них володіють на рівні вище середнього) 9% - французьку (13% - на рівні вище середнього). Серед молодшої вікової групи значуще більше тих, хто знає англійську мову (95%). Жителі Києва частіше зазначають, що знають французьку (16%) та іспанську мови (7%), ніж вибірка в цілому.

GL1. Які іноземні мови Ви знаєте принаймні на початковому рівні?
 Вибірка: хвиля 1.3, N=1000
 GL2. На якому рівні Ви володієте цими мовами?
 Вибірка: ті, хто володіють цією мовою

Мови ранжовані за показником знання

Вибірка недостатня для статистичного аналізу. Дані представлені лише для ознайомлення

Бажання вивчати іноземну мову

GO GLOBAL

2/3 респондентів вказали, що планують вивчати іноземну мову. Майже всі опитані вказали, що хотіли б щоб їхні діти знали іноземну мову.

Найбільш популярною серед іноземних мов є англійська – її планує вивчати половина опитаних, 97% хотіли б щоб її вивчали діти.

Значуще менше тих, хто планує в майбутньому вивчати іноземну мову - серед жителів Східного регіону (39%), представників старшої вікової групи (41%), прихильників інтеграції з Митним Союзом (46%), противників Майдану (42%), та респондентів з невизначеними зовнішньополітичними орієнтаціями (43%).

GL4. Чи плануєте Ви вивчати іноземну мову? Якщо так – то яку?

GL5. Чи хотіли б Ви, щоб Ваші діти знали іноземну мову? Якщо так – то яку?

Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

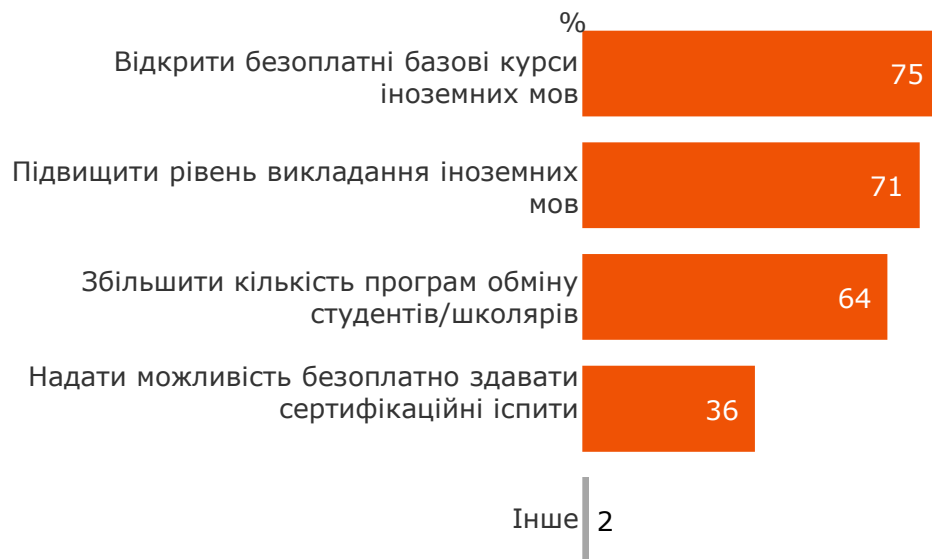
Можливості, які надає знання іноземної мови

Більше половини респондентів вважають, що знання іноземної мови може забезпечити для них та їхніх дітей можливість вільного спілкування з іншими людьми. В житті дітей знання іноземної мови відкриває також можливості навчання та працевлаштування за кордоном, дозволяє отримати більш оплачувану роботу в Україні.

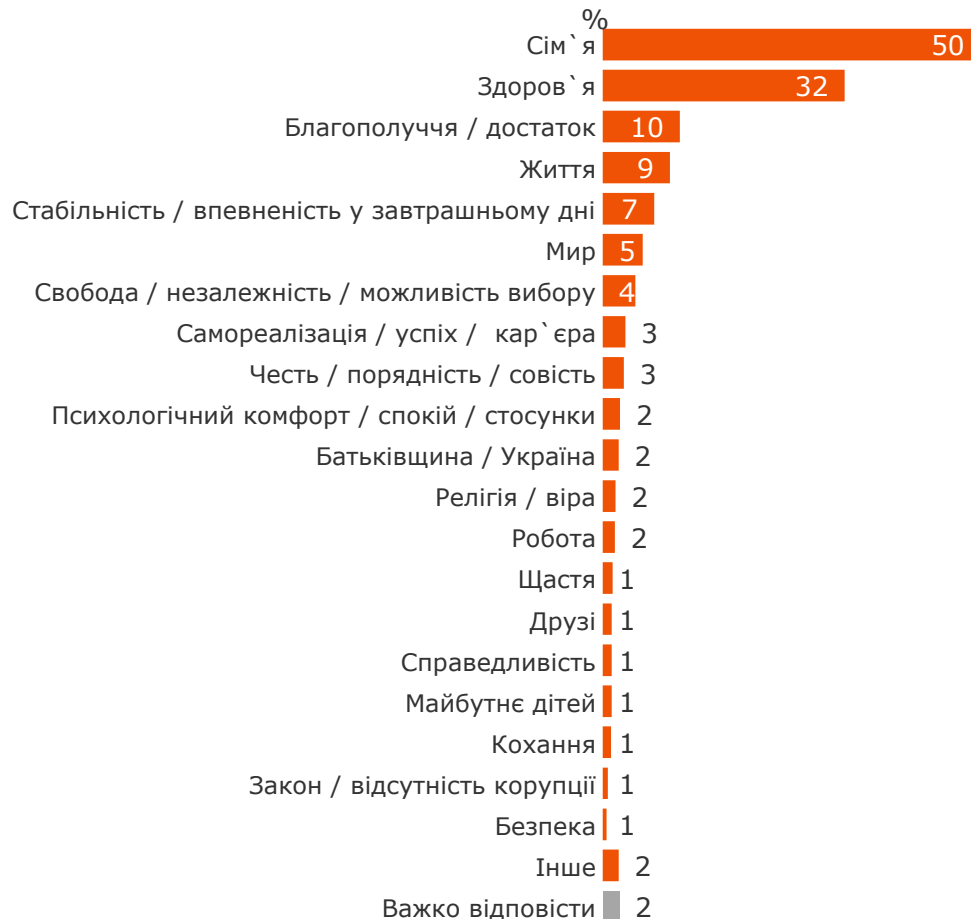
GL6. Які можливості відкриє знання іноземної мови перед дітьми/ дитиною?
 GL7. Як Вам особисто допомогло (допомогло б) знання англійської мови у Вашому житті?
 Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

Заохочення зі сторони держави

¾ опитаних вважають, що держава повинна відкрити безкоштовні базові курси іноземних мов, 71% вважають за необхідне підвищення рівня викладання мов, 64%- зазначили, що потрібно збільшити кількість програм обміну. Більш ніж 1/3 опитаних вважає, що держава має надати можливість безкоштовно здавати сертифікаційні іспити, при чому значуще більше такий вид заохочення підтримують представники молодшої вікової групи (43%).

GL8. На Ваш погляд, як держава має заохочувати вивчення іноземних мов?
Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

Для половини опитаних найбільш цінною в житті є сім'я. 1/3 назвали найбільш цінним здоров'я. Кожен десятий респондент назвав найбільш вагомим цінністю благополуччя, така ж кількість опитаних вважає найбільш цінним життя.

Серед жителів Південного регіону значуще менше тих, хто вважає найбільшою цінністю сім'ю, натомість жителі цього регіону частіше називають найбільш цінним в житті самореалізацію, успіх та кар'єру.

GL3. Що для Вас є найбільш цінним у житті?

Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

Соціально-демографічний профіль респондентів

Моніторинг сприйняття реформ у суспільстві (антикорупційна реформа, дерегуляція,
реформа сільського господарства, Go global)

Хвиля 1.3, листопад 2015

©TNS 2015

Соціально-демографічний профіль респондентів

Чоловіки
48%

Жінки
52%

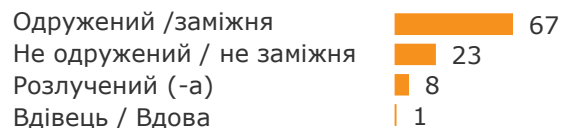
Вік

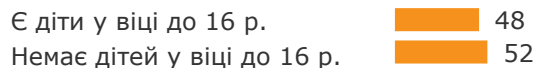
Регіон

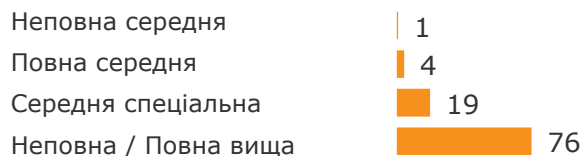
Сімейний статус

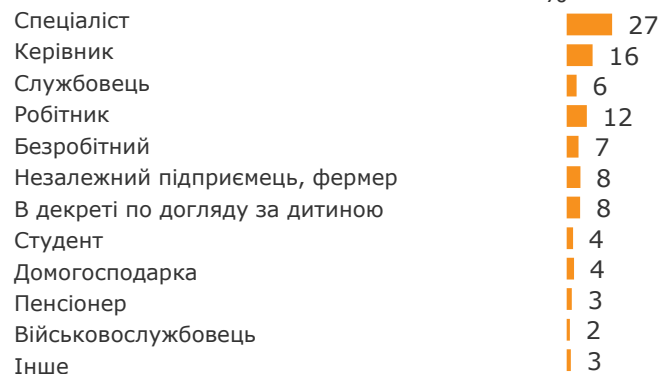
Наявність дітей

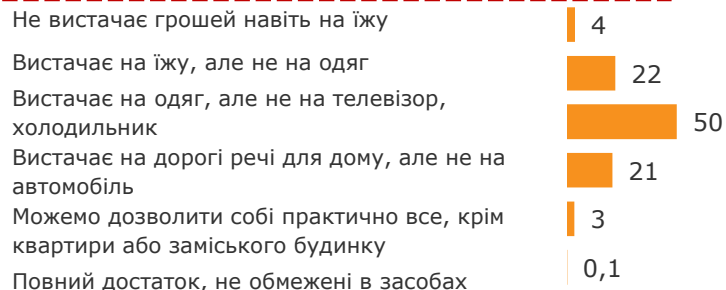
Освіта

Рід діяльності

Матеріальний стан

Дохід на 1 члена сім'ї

Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

TNS

Моніторинг сприйняття реформ у суспільстві (антикорупційна реформа, дерегуляція, реформа сільського господарства, Go global)
Хвиля 1.3, листопад 2015

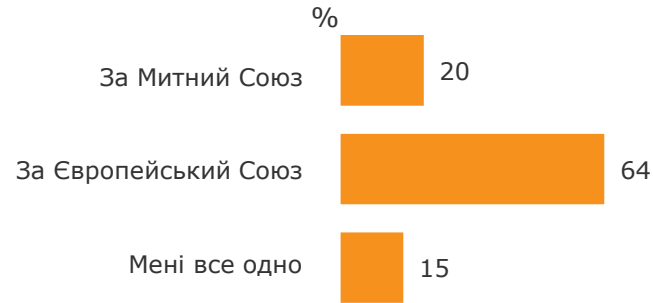
©TNS 2015

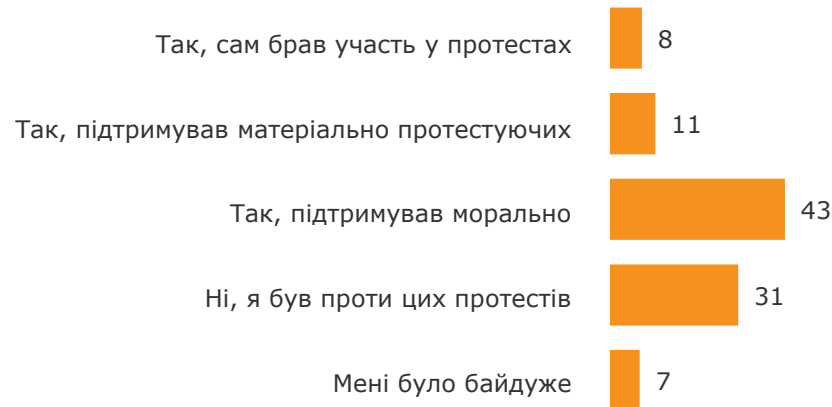
Політичні орієнтації респондентів

Зовнішньо
політична
орієнтація

Підтримка
Майдану

S13. Якби зараз проводився референдум стосовно подальшого курсу країни на вступ або до Європейського Союзу або до Митного Союзу, то як би Ви на ньому проголосували?

S14. Чи підтримували Ви Майдан під час Революції Гідності?

Вибірка: хвиля 1.3, N=1000

Моніторинг сприйняття реформ у суспільстві

Підготовлено TNS
Для Національної ради реформ

Хвиля 1.3
Антикорупційна реформа, дерегуляція,
реформа сільського господарства, Go global

Листопад 2015

